

Motion till riksdagen 2005/06:Sf31

av **Sven Brus m.fl. (kd)**
med anledning av prop. 2005/06:142

Höjt inkomsttak vid beräkning av sjukpenninggrundande inkomst och höjd lägstanivå för hel föräldrapenning

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen avslår regeringens förslag till höjt inkomsttak för beräkning av sjukpenninggrundande inkomst i sjukförsäkringen, i enlighet med vad som anförs i motionen.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om höjt inkomsttak för beräkning av sjukpenninggrundande inkomst i föräldraförsäkringen.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om lägstanivåddagar och barndagar.

Inledning

Sverige står just nu inför några av de största ekonomisk-politiska utmaningarna i modern tid: att få ner de höga sjukskrivningstalen och bryta utanförskapet på arbetsmarknaden. Mer än en miljon människor i arbetsför ålder står i dag av olika orsaker utanför arbetsmarknaden. Den sammanlagda kostnaden för arbetslöshet, sjukpenning inklusive rehabilitering samt förtidspension har ökat dramatiskt de senaste åren. Bakom siffrorna döljer sig människor som många gånger förlorat hoppet om en bättre framtid. Socialdemokraternas politik för att möta dessa utmaningar har efter elva regeringsår kommit till vägs ände. Grundläggande förändringar och satsningar har uteblivit. Politiken har istället präglats av å ena sidan handlingsförlamning och å andra sidan panikåtgärder. Men främst saknar den socialdemokratiska regeringen visioner om hur framtidens utmaningar ska mötas.

I syfte att sänka de statsfinansiella kostnaderna för sjukförsäkringen har regeringen och dess stödpartier successivt privatiserat sjukförsäkringen och

Fel! Okänt namn på

lagt en allt större del av kostnaderna på arbetsgivarna. Detta bidrar till att höja den ekonomiska risken för arbetsgivare att anställa. Ett litet företag kan knäckas av att anställa en person som blir långvarigt sjuk. Konsekvenserna av denna politik är att personer med sjukdomsrisk – eller för vilka det råder osäkerhet om sjukdomsrisk – får mycket svårt att ta sig in på arbetsmarknaden. Det skapas ett A-lag och ett B-lag, där unga utan arbetslivserfarenhet, personer med funktionsnedsättning och äldre är överrepresenterade i den senare gruppen. På detta sätt urholkas själva idén med sjukförsäkringen, nämligen att vi gemensamt och solidariskt ska sprida riskerna för inkomstbortfall på grund av sjukdom.

Angående höjt inkomsttak vid beräkning av sjukpenninggrundande inkomst

Oförändrat tak i sjukförsäkringen

Kristdemokraterna motsätter sig regeringens förslag att höja inkomsttaket vid beräkning av den sjukpenninggrundande inkomsten i sjukförsäkringen.

Mot bakgrund av de explosionsartade kostnaderna för ohälsan anser Kristdemokraterna att en höjning av taket i sjukförsäkringen får anstå. Istället måste satsningar på rehabilitering av dem som väntat länge, prioriteras.

Det finns ett stort behov av att reformera dagens socialförsäkringssystem. En nödvändig reformering av socialförsäkringarna låter sig dock inte göras hur snabbt eller lätt som helst. Socialförsäkringarna (pensionssystemet undantaget) bör renodlas och samordnas. Ett bättre samband mellan avgifter och förmåner – det vill säga ökad försäkringsmässighet – är önskvärd då det är fråga om att försäkra ett inkomstbortfall. Men en eventuell höjning av inkomsttaket i sjukförsäkringen måste ske i ett läge då de totala kostnaderna för sjukskrivningar sänkts till en mer långsiktigt hållbar nivå och då andra problem – såsom brister i rehabilitering – åtgärdats.

Ja till höjt tak i föräldraförsäkringen

Kristdemokraterna välkomnar att inkomsttaket höjs till 10 prisbasbelopp för de förmåner som hör till föräldraförsäkringen, det vill säga föräldrapenning, havandeskapspenning och tillfällig föräldrapenning.

Det ekonomiska bortfallet kan bli stort för familjer som har barn som ofta är sjuka, vilket i synnerhet är fallet med små barn som just börjat i förskolan. Att stärka dessa barnfamiljers ekonomi är önskvärt.

Likaså är det viktigt att stimulera pappor att ta mer föräldraledighet. En höjning av inkomsttaket kan riva ett hinder för längre pappaledighet i de familjer där pappan har en högre inkomst. En takhöjning är också viktig för att stärka föräldraförsäkringens legitimitet. Kristdemokraterna har länge drivit på i frågan om en takhöjning.

Angående höjd lägstanivå för hel föräldrapenning

Barndagar istället för lägstanivådagar

Istället för en höjning av beloppet för de så kallade lägstanivådagarna från 60 kronor till 180 kronor vill Kristdemokraterna ersätta dagens 90 lägstanivådagar i föräldraförsäkringen med 300 betydligt mer flexibla barndagar, som är fristående från föräldraförsäkringen. Enligt Kristdemokraternas förslag är varje barndag värd 200 kronor och fördelas med 150 dagar till vardera föräldern, men ska kunna överlåtas fritt dem emellan. En ensam vårdnadshavare får 300 barndagar. Barndagarna kan också – om föräldrarna så önskar – överlåtas till en annan person som föräldrarna väljer, det kan exempelvis vara far- eller morföräldrar, anhöriga eller grannar. Det ska även finnas möjlighet att överlåta dagar på juridisk person som inte får del av något offentligt stöd för att bedriva barnomsorg.

Barndagarna kan spridas ut och användas tills barnet fyllt 12 år. De kan användas samtidigt som den andre föräldern tar ut föräldrapenningdagar, vilket möjliggör gemensam ledighet. Beloppen utgör skattepliktig inkomst och är således också pensionsgrundande.

Syftet med barndagarna är främst att ge föräldrar en ekonomisk möjlighet till mer tid med barnen när de är små. Möjligheterna till flexibelt uttag är många och därmed kan barndagarna användas till att förlänga föräldraledigheten, minska arbetstiden eller möjliggöra för annan anhörig att ta hand om barnet.

Används barndagarna under längre tid blir ersättningen per dag lägre, används de under kortare tid blir den högre. Föräldrarna kan välja att ta ut allt från 750 till 24 000 kronor per barn och månad. Vid uttag av maxbeloppet, 800 kronor per dag, räcker barndagarna i två och en halv månad. Vid uttag av ett grundbelopp på 200 kronor per dag – vilket motsvarar 6 000 kronor per månad – räcker dagarna i 10 månader.

Stockholm den 6 april 2006

Sven Brus (kd)

Inger Davidson (kd)

Ulrik Lindgren (kd)

Kenneth Lantz (kd)

Gunilla Tjernberg (kd)

Olle Sandahl (kd)

Chatrine Pålsson (kd)

Rosita Runegrund (kd)

Torsten Lindström (kd)

Dan Kihlström (kd)